The background image shows a brick building with a person sitting on the roof. The building has a gabled roof and a brick chimney. The person is sitting on the roof, looking towards the camera. The image is slightly blurred and has a white border.

Plan van aanpak Restauratie en herstel Schutsluis Alblasserdam

Stichting Schutsluis Alblasserdam

Plan van aanpak
Restauratie en herstel
Schutsluis Alblasserdam

Stichting Schutsluis Alblasserdam

Versie : definitief
Datum : 28 november 2014
Opsteller : Stichting Schutsluis / Arcadis

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1.	Achtergrond.....	3
1.2.	Ontstaansgeschiedenis van de schutsluis	4
1.3.	Waardering van de schutsluis	6
1.4.	Leeswijzer	8
2.	Projectomschrijving.....	9
2.1.	Probleemstelling.....	9
2.1.1	Gebiedsurgentie	9
2.1.2	Beleidsurgentie.....	10
2.2.	Projectdefinitie en scope.....	16
2.2.1	Plangebied	16
2.2.2	Scope en ambitieniveau	17
2.3.	Business case.....	19
2.3.1	Kosten.....	19
2.3.2	Baten	20
2.3.3	Financiering	21
2.3.4	Conclusies.....	21
3.	Projectstructuur en -beheersing	23
3.1.	Inleiding.....	23
3.2.	Projectorganisatie	24
3.3.	Financiën	26
3.4.	Kwaliteit.....	26
3.5.	Informatie.....	27
3.6.	Tijd.....	28
4.	Conclusies: kansen en risico's	29
4.1.	Samenvatting.....	29
4.2.	SWOT-analyse.....	29
4.3.	Het vervolg	30

1. Inleiding

1.1. Achtergrond

De Stichting Schutsluis Alblasserdam is opgericht op 23 juli 2013 met als doel om de oude, niet meer functionerende, schutsluis in Alblasserdam te restaureren.

De Stichting Schutsluis Alblasserdam heeft het initiatief opgepakt om geld in te zamelen voor een masterplan, waarvan de herbouw van de sluis onderdeel uit maakt. Dit masterplan sluit aan bij provinciaal beleid volgens de erfgoedlijn 'Waterdriehoek', het Centrumplan van Alblasserdam en 'Samen doen', het collegeprogramma 2014-2018 van de gemeente Alblasserdam.

De herbouw van de schutsluis kan een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van Alblasserdam als toeristisch knooppunt voor de regio:

- Het verbeteren en verfraaien van de entree van Alblasserdam.
- Het beter laten aansluiten van het gebiedsontwikkelingsproject 'Haven Zuid' bij het centrum van Alblasserdam.
- Het stimuleren van duurzaam vervoer over water in de regio Drechtsteden, in het bijzonder het versterken van de waterverbindingen met Dordrecht en de molens van Kinderdijk.
- Het uitbreiden van de mogelijkheden voor watersport en scheepsbouw gerelateerde bedrijvigheid.

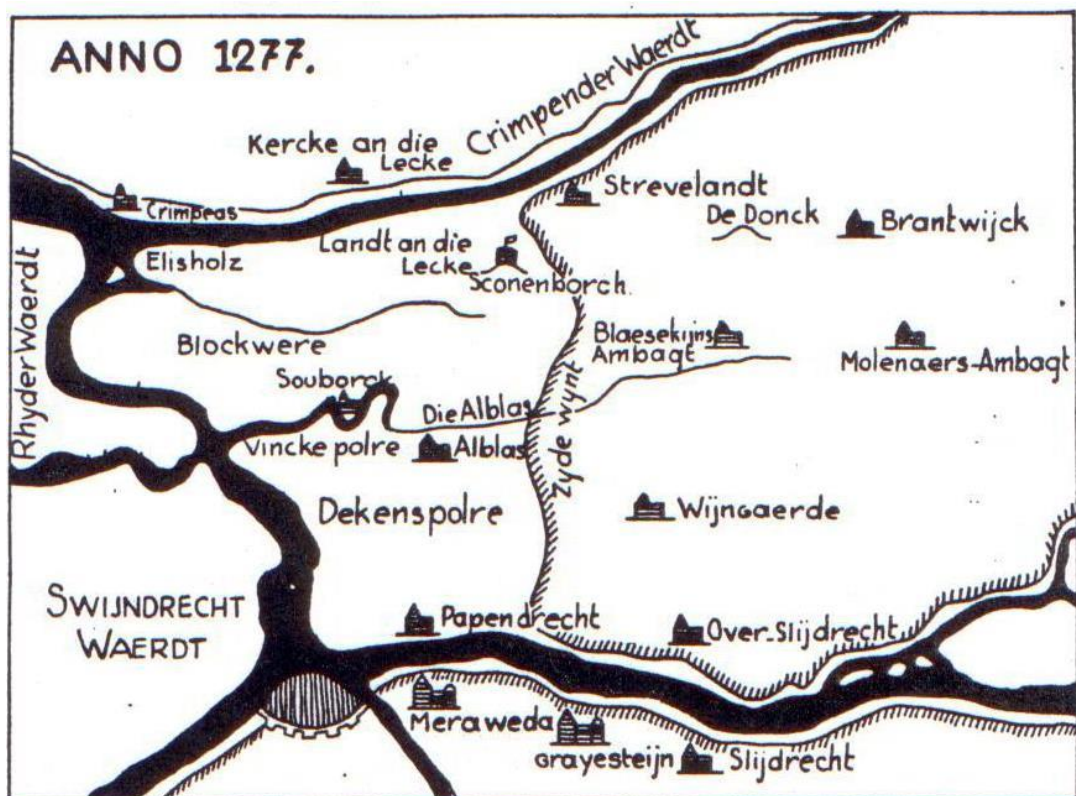
actuele foto schutsluis

In voorliggend plan van aanpak geeft de Stichting Schutsluis Alblasserdam hoe zij denkt te komen tot een haalbaar plan voor de herbouw van de schutsluis. Het plan van aanpak is opgesteld in het kader van de wedstrijd 'Kern met Pit', die jaarlijks wordt georganiseerd door de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM). Via de wedstrijd Kern met Pit worden bewonersgroepen en particuliere initiatiefnemers uit heel Nederland uitgedaagd om hun ideeën voor de verbetering van hun leefomgeving binnen een jaar te realiseren.

1.2. Ontstaansgeschiedenis van de schutsluis

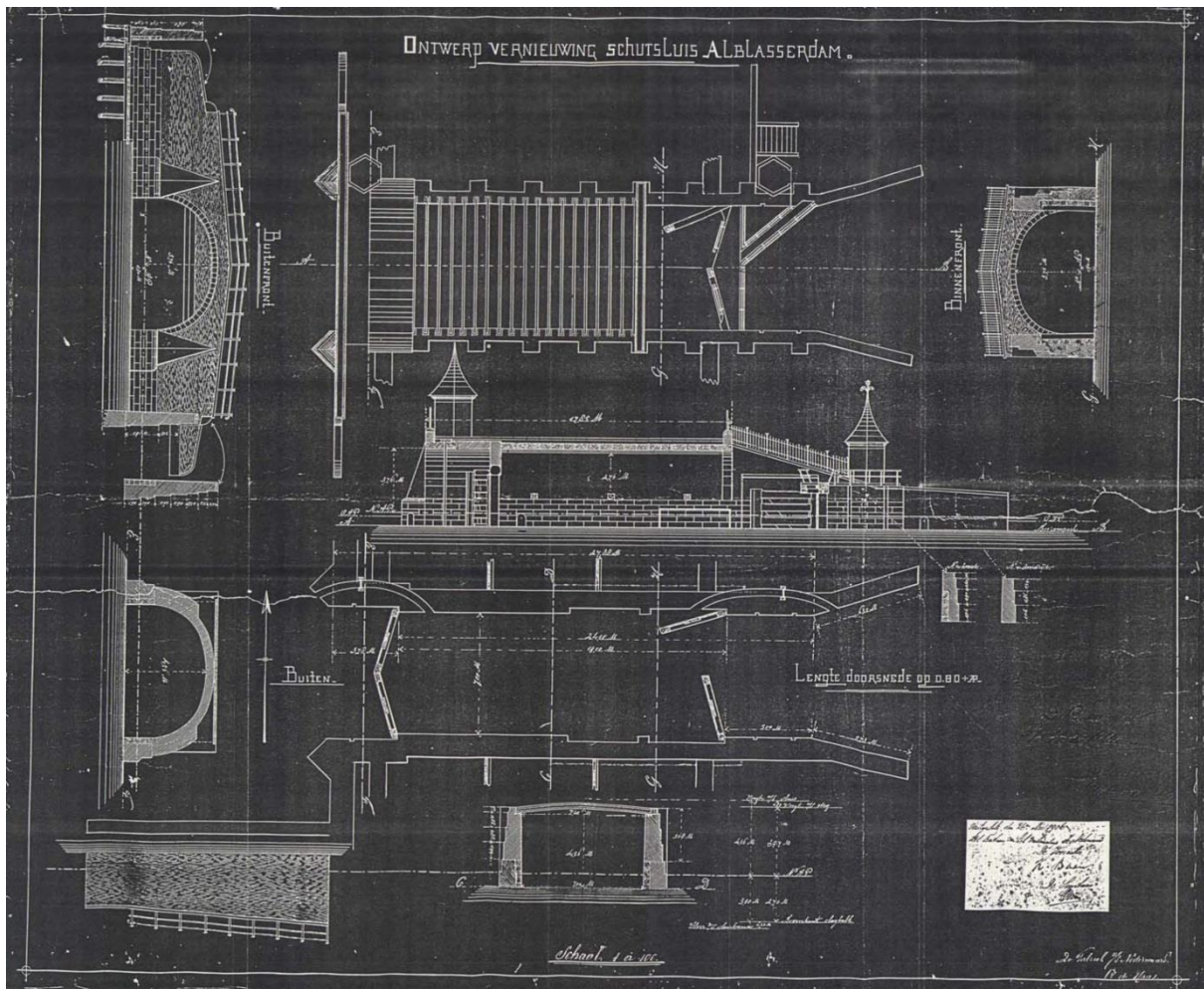
Het ontstaan van Alblasserdam is te danken aan de bouw omstreeks het jaar 1290 van een sluis op de plek waar het riviertje de Alblas doodliep tegen de ringdijk die toen net was aangelegd voor de uitbreiding van de Alblasserwaard. De oorspronkelijke sluis bevond zich nagenoeg op dezelfde plek als de huidige. De sluis was niet bevaarbaar, maar bestond waarschijnlijk uit meerdere spuiopeningen met terugslagkleppen die ervoor zorgden dat het overtollige water uit de Alblasserwaard kon stromen, maar die de polder tegelijkertijd ook beschermden bij hoog water.

Rondom de bedrijvigheid aan de sluis ontstond een nederzetting, die de naam Alblasserdam kreeg. Deze naam zien we voor het eerst terug in een kroniek van Melis Stoke uit 1299. Door de gunstige ligging aan de Noord vormde het dorp een uitstekende vestigingsplaats voor allerlei bedrijvigheid. Door de toename van handel, industrie en verkeer groeide Alblasserdam gestaag, waardoor de sluis in de loop der eeuwen diverse malen moest worden aangepast en vergroot. In het jaar 1599 werden de drie spuiopeningen met hun 'klepduikers' gewijzigd tot één doorvaarbare schutsluis.

historische kaart uit 1277

Op 11 mei 1940, de tweede dag van de Tweede Wereldoorlog, werd het centrum van Alblasserdam gebombardeerd. De sluis werd zwaar beschadigd en in de onmiddellijke omgeving gingen ruim 170 panden in vlammen op, waaronder het karakteristieke Waardhuis van de Nederwaard. Meer dan 25 inwoners van Alblasserdam verloren het leven. Voor de herbouw van Alblasserdam werd een alomvattend plan gemaakt door ir. S.J. van Embden uit Delft, dat nog tijdens de oorlog in uitvoering ging. Dit plan vertoonde alle elementen van de toen heersende 'Delftse School', een traditionalistische stroming in de Nederlandse architectuur (ca. 1925-1955) die is ontstaan rondom de Delftse hoogleraar Granpré Molière. In een voor Nederland unieke situatie kon deze architectuurstijl op zo'n grote schaal ontwikkeld worden, waarbij er sprake was van vergaande bemoeienis met zaken als detaillering en materiaalkeuze. Hierin werden ook de reconstructie van de sluis en het Waardhuis betrokken.

historische tekening

Het mag duidelijk zijn dat het water een grote rol heeft gespeeld in de geschiedenis van Alblasserdam. Maar de ligging aan het water bracht ook nadelen met zich mee; zo is de Alblasserwaard tussen 1350 en 1850 maar liefst 32 keer overstroomd. Ook de watersnoodramp van 1953 trof een gedeelte van Alblasserdam. Daarom werd in het kader van het Deltaplan na de ramp besloten om de waterkeringen rondom de Noord drastisch te versterken en te verhogen. Medio tachtiger jaren is onderzocht of de schutsluis van Alblasserdam kon worden behouden als Deltaveilige waterkering. In eerste instantie leek versterking van de sluis haalbaar, maar in juli 1993 werd door Gedeputeerde

Staten van de provincie Zuid-Holland een principeplan vastgesteld om toch over te gaan tot verwijdering van de sluis en de aanleg van een dam. De sloop van de schutsluis vond plaats tussen oktober 1993 en december 1994.

De huidige dam is voorzien van een vaste brug met een peilhuisje in de westelijke brugmuur. In beide brugmuren zijn aan de straatkant verschillende herdenkingsstenen ingemetseld. Deze herinneren aan de bouw van de oorspronkelijke sluis in 1599 en herstelwerkzaamheden in 1713, 1780, 1877, 1906, 1940 en 1998.

1.3. Waardering van de schutsluis

De belangrijkste elementen uit de cultuurhistorische waardering (Dossier 4674 bouwarchief, MIP Inventarisatie Alblasserdam) worden hieronder opgesomd.

Historische waarde

De schutsluis in de Alblas heeft een lange geschiedenis die onlosmakelijk verbonden is met de waterhuishouding van de Alblasserwaard en de beroeps- en pleziervaart op de Alblas. Het is dus essentieel voor de leefbaarheid en veiligheid van het achterliggende gebied. De waterhuishouding kent een roerige geschiedenis met vele overstromingen. Hierdoor is de strijd tegen het water een van de kenmerken van de Alblasserwaard geworden. Deze lange geschiedenis is ook goed afleesbaar door de verschillende herdenkingsstenen die in de brugmuren ingemetseld zijn.

historische foto schutsluis

Stedenkundig / ensemblewaarde

De dam in de Alblas vormde de kern van de nederzetting die uitgegroeid is tot Alblasserdam. De schutsluis in de Alblas is het meest markante punt in het dorp. Op dit punt is door de aanwezigheid

van de Alblas, de haven en de dijk de ontstaansgeschiedenis van het dorp goed afleesbaar. Daarnaast wordt de ensemblewaarde van de schutsluis met het peilhuisje, verhoogd door het naastgelegen Waardhuis van de Nederwaard, de nabijheid van het oorlogsmonument 1940-1945 en de aanwezigheid van een viertal werkende klinkers.

Architectuurhistorische waarde

De oorspronkelijke schutsluis is een waterbouwkundig kunstwerk en als zodanig rationeel, functioneel solide en vakbekwaam gebouwd. Vooral de houten deuren en de ijzeren bewegingswerken dwingen door hun soliditeit respect af. Bij dergelijke waterstaatkundige kunstwerken is er geen sprake van beïnvloeding door verschillende architectuurstromingen. Het feit dat de herstelwerkzaamheden al in de oorlog werden verricht geeft het grote belang aan van de schutsluis voor de waterhuishouding in de omgeving.

Bouwhistorische waarde

Het oostelijke authentieke deel is waardevol omdat de ouderdom en de constructie is af te lezen.

Gaafheid / herkenbaarheid

Aan de oostzijde is de belangrijkheid goed herkenbaar. Het complex heeft een knooppuntfunctie aangezien de Alblas, de haven en de dijk op dit punt samenkomen. Als geheel is het complex goed herkenbaar.

Zeldzaamheidswaarde

Binnen Alblasserdam is de sluis een uniek complex.

Beeldbepalendheid

De schutsluis is een zeer beeldbepalend complex binnen het dorp Alblasserdam als het meest markante punt in het dorp.

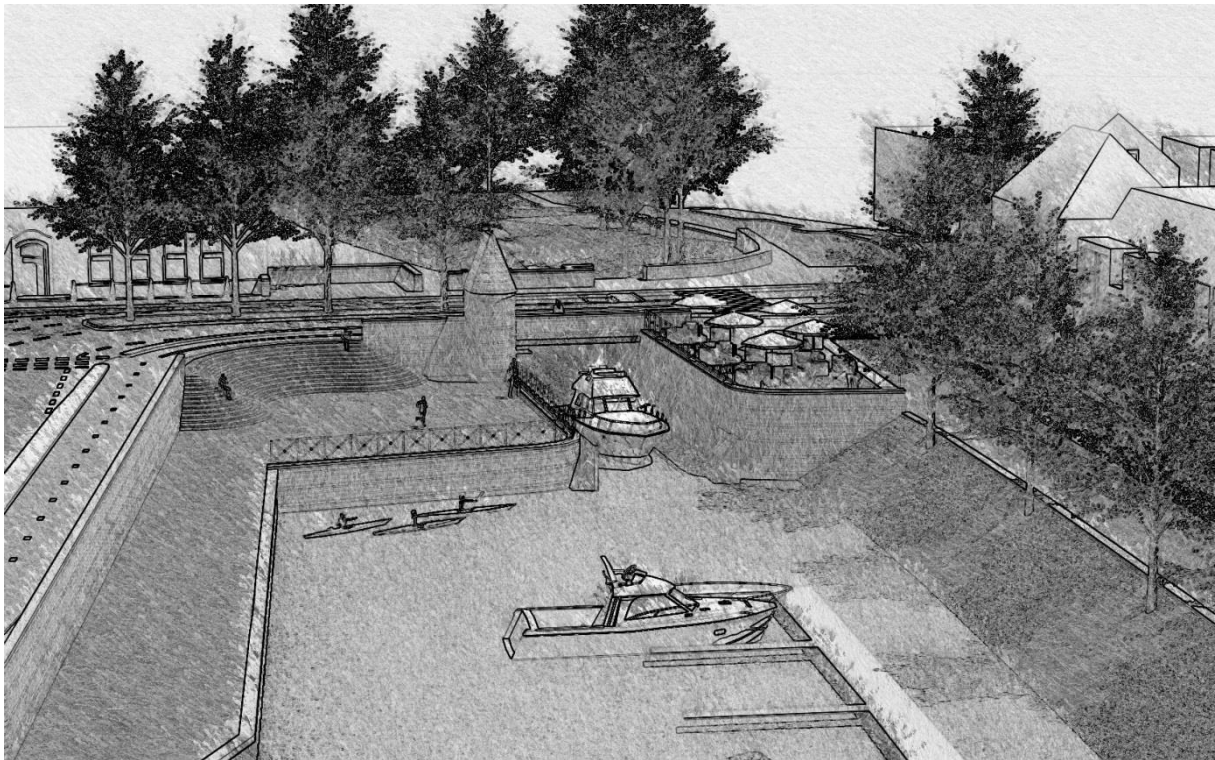

historische foto schutsluis

1.4. Leeswijzer

In het voorliggende document wordt de beoogde aanpak voor dit project omschreven.

- In hoofdstuk 2 worden onder andere de scope en uitgangspunten van het project benoemd.
- In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de projectstructuur en wordt aangegeven hoe de projectbeheersing wordt georganiseerd.
- In hoofdstuk 4 wordt afgesloten met een opsomming van de belangrijkste kansen en risico's.

Impressie nieuwe schutsluis

2. Projectomschrijving

2.1. Probleemstelling

Op het moment van schrijven van dit plan van aanpak is de schutsluis van Alblasserdam precies twintig jaar buiten werking. Alhoewel het opheffen van de sluis in het kader van de dijkversterking ervoor heeft gezorgd dat het water heden ten dage geen direct gevaar meer vormt voor Alblasserdam, constateren we dat de ingreep op haar beurt tot andere problemen en uitdagingen heeft geleid. Het is tijd voor een nieuwe, robuuste en duurzame oplossing. Ons project is ingegeven vanuit twee urgenties: de gebiedsurgentie en de beleidsurgentie. Hierop gaan we hieronder nader in.

2.1.1 Gebiedsurgentie

De sluis en haar directe omgeving schreeuwen om de aanpak van een aantal knelpunten. Deze gebiedsgerichte knelpunten (ook wel 'gebiedsurgentie' genoemd) hebben te maken met techniek, de omgeving, water en ecologie.

Technische urgentie (onderhoudsstaat)

Als gevolg van gebrekkig beheer en onderhoud bevindt de sluis zich in slechte staat. Er is sprake van scheurvorming en verzakking; één van de kades staat bijna op omvallen. Momenteel wordt dit onderzocht door de huidige eigenaar van het Waardhuis en de direct aangrenzende sluismuur, de Rabobank. Deze partij is echter voornemens te vertrekken uit het Waardhuis, waardoor de onzekerheid over spoedig herstel toeneemt. De Stichting Schutsluis Alblasserdam is van mening dat als er niet op korte termijn wordt ingegrepen, het straks alleen maar meer gaat kosten om de sluis te herstellen. En in de tussentijd ontstaan er mogelijk gevaarlijke situaties.

Ruimtelijke urgentie (stedenbouwkundige context en verkeersproblematiek)

Als gevolg van het mogelijke vertrek van de Rabobank uit het Waardhuis ontstaat er onduidelijkheid over de toekomst van het sluiscomplex. Het sluiswachtershuisje (of peilhuisje) staat sinds de dijkversterking enigszins 'verloren' midden op de dam en heeft geen enkele functie meer. Door de ontwikkeling van het project Haven-Zuid en de toename van het toerisme ontstaat er steeds meer druk op de lokale wegenstructuur. Nu al functioneert het gebied ruimtelijk niet optimaal. De kruising ten noorden van de schutsluis is onoverzichtelijk, vooral voor fietsers. Enkele jaren geleden (december 2010) is er een noodoplossing uitgevoerd om de kruising te verbeteren. Aanpak van de sluis biedt kansen om de verkeersproblematiek ter plaatse duurzaam en robuust te verbeteren. Daarbij kan worden aangehaakt bij de plannen om met de Centrumvisie de gehele verkeerskundige en ruimtelijke structuur opnieuw te bekijken. Zie verder onder par. 2.3.2: 'beleidsurgentie'.

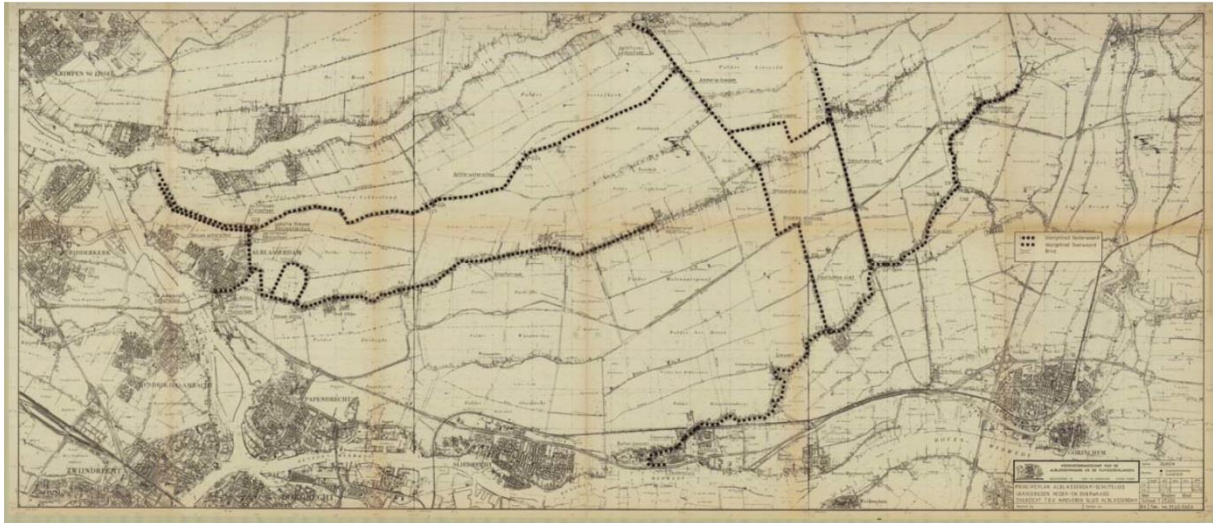
Ecologische urgentie (flora en fauna)

Door het stilvallen van het water in het doodlopend stuk van de Alblas ten oosten van de schutsluis, hoopt vervuiling zich op en is de diversiteit van de visstand sterk achteruit gelopen. Omdat de ecologische keten ter plaatse niet goed functioneert, heeft dit ook gevolgen voor de vogelpopulatie.

Hydrologische urgentie (waterkwantiteit en -kwaliteit)

Sinds het afdammen van de sluis functioneert het watersysteem niet optimaal. Er is sprake van onvoldoende berging en onvoldoende verversing. Het water achter de sluis is in de huidige situatie niet aangewezen als 'vaarweg' volgens de Vaarverordening van het Waterschap Rivierenland. Vooral

bij oostenwind hoopt de vervuiling zich in dit gedeelte op, en komen door het uitblijven van baggerwerkzaamheden zinkende scheepswrakken nauwelijks onder water te staan.

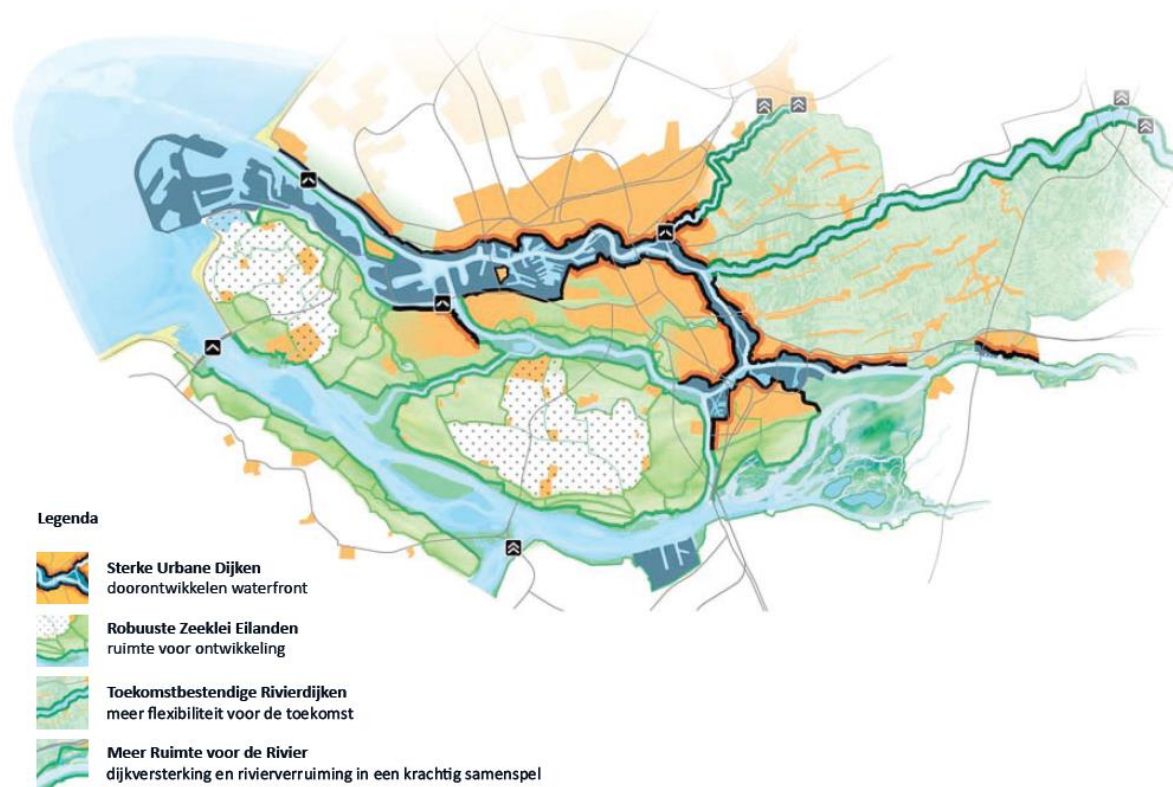
Kaart met vaarwegen

2.1.2 Beleidsurgentie

Op alle overheidsniveaus wordt beleid gemaakt en uitgevoerd, beleidsdoelstellingen waaraan de herbouw van de schutsluis een bijdrage kan leveren. Zonder de schijn van een uitputtende beleidsanalyse te willen wekken, sommen we hieronder de belangrijkste beleids- en visiedocumenten op.

Rijksbeleid: Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden

Op landelijk niveau is eerder dit jaar een nieuw Deltaplan gelanceerd, met beslissingen en strategieën die ons land de komende decennia moeten beschermen tegen hoogwater en moeten zorgen voor voldoende zoetwater. Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten gaan aan de slag om ons land robuuster in te richten en de extremen van het klimaat veerkrachtig op te vangen. Voor een leefbaar, bewoonbaar en economisch sterk Nederland in de 21e eeuw.

Vier ruimtelijke handelingsperspectieven voor Rijnmond-Drechtsteden

Het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden brengt de (toekomstige) problemen in de regio Rijnmond-Drechtsteden in kaart en zoekt naar oplossingen. De regio Rijnmond-Drechtsteden is een dichtbevolkt gebied met enorme economische betekenis voor Nederland én een landelijk gebied met landbouw, natuur en recreatie. Denk alleen al aan de havenactiviteiten, het Westland en de Biesbosch. In dit gebied komt het water van twee kanten: van zee en van de rivieren. Het rivierengebied is een aantrekkelijk gebied en moet dat blijven; een gebied om te leven, wonen, werken, recreëren en investeren. Voor de groei en bloei van deze regio moeten de bescherming tegen overstromingen en de zoetwatervoorziening op orde zijn. De kunst daarbij is om de ruimtelijke ambities van de regio te verbinden aan de oplossingen van het Deltaprogramma als geheel.

In het Deltaprogramma voor de regio Rijnmond-Drechtsteden worden vier ruimtelijke handelingsperspectieven onderscheiden. Zoals te zien is in onderstaande figuur, valt Alblasterdam onder het thema 'sterke urbane dijken'. Deze worden verder ontwikkeld langs het verstedelijkte gebied van de Stadsregio Rotterdam en het eiland IJsselmonde, langs de Drechtsteden richting Gorinchem. Achter, op en voor de dijken is ruimte voor verdere verstedelijking waarin de veiligheidsmaatregelen worden geïntegreerd.

Het Synthesedocument Rijnmond-Drechtsteden (1 juli 2014) stelt op pagina 23 dat er door de integratie van waterveiligheid en ruimtelijke ontwikkeling bij de 'urbane dijken' verschillende doelen gerealiseerd kunnen worden. Ook liggen er grote kansen voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit als steden en waterschappen als vanzelfsprekende (financiële) partners optrekken. Daarvoor is het van belang dat de planning van maatregelen en de financiën in één lijn worden gebracht. Deze ambitie biedt kansen voor de herbouw van de schutsluis als

Provinciaal beleid: de erfgoedlijnen

De provincie Zuid-Holland is vanuit haar wettelijke verantwoordelijkheid verantwoordelijk voor de bescherming van het cultureel erfgoed in Zuid-Holland. Om erfgoed te behouden moeten we het beschermen, beleefbaar maken en benutten. In de Beleidsvisie Cultureel Erfgoed 2013-2016 benoemt de provincie een zevental 'erfgoedlijnen':

De zeven 'erfgoedlijnen' in de provincie Zuid-Holland

De provincie concentreert zich minder op individuele monumenten ('stippen') en juist meer op de grote monumentale complexen en ensembles, die het verhaal van Holland vertellen, die over de grenzen van gemeentes en regio's heen gaan en waar meerdere beleidsterreinen bij elkaar komen. De provincie wil meerdere 'stippen' verbinden tot strepen of lijnen op de kaart. Deze worden erfgoedlijnen genoemd. In totaal heeft de provincie zeven erfgoedlijnen benoemd, waarvan de Waterdriehoek er één is. De Waterdriehoek is geel gearceerd in bovenstaande kaart.

De provincie omschrijft de bijzondere kwaliteiten van de Waterdriehoek als volgt:

"De Waterdriehoek wordt gevormd door UNESCO werelderfgoed Kinderdijk, de Biesbosch en de Drechtsteden. Het verbindende geografische element zijn de grote rivieren. Het verhaal is dat van het water. (...) De molens van Kinderdijk staan voor onze strijd tegen het water of wat men tegenwoordig watermanagement zou noemen. (...) Dit gebied is het maritieme achterland van onze mainport Rotterdam en concentreert de bijzondere kennis die Nederland bezit op gebied van baggeren, offshore, scheepsbouw en waterwerken. (...) De opgave is deze troeven over water per boot

(watertaxi) te verbinden met onder meer een opstappunt in Rotterdam en een die bereikbaar is met het oog op het toeristenverkeer tussen Amsterdam en andere Europese hoofdsteden. Kinderdijk moet kunnen uitgroeien tot een attractie die recht doet aan haar status en die voor het voortbestaan niet meer afhankelijk is van publieke middelen. De andere potentiële projecten worden gevormd door monumenten en kades, die passen in het verhaal van het water.”

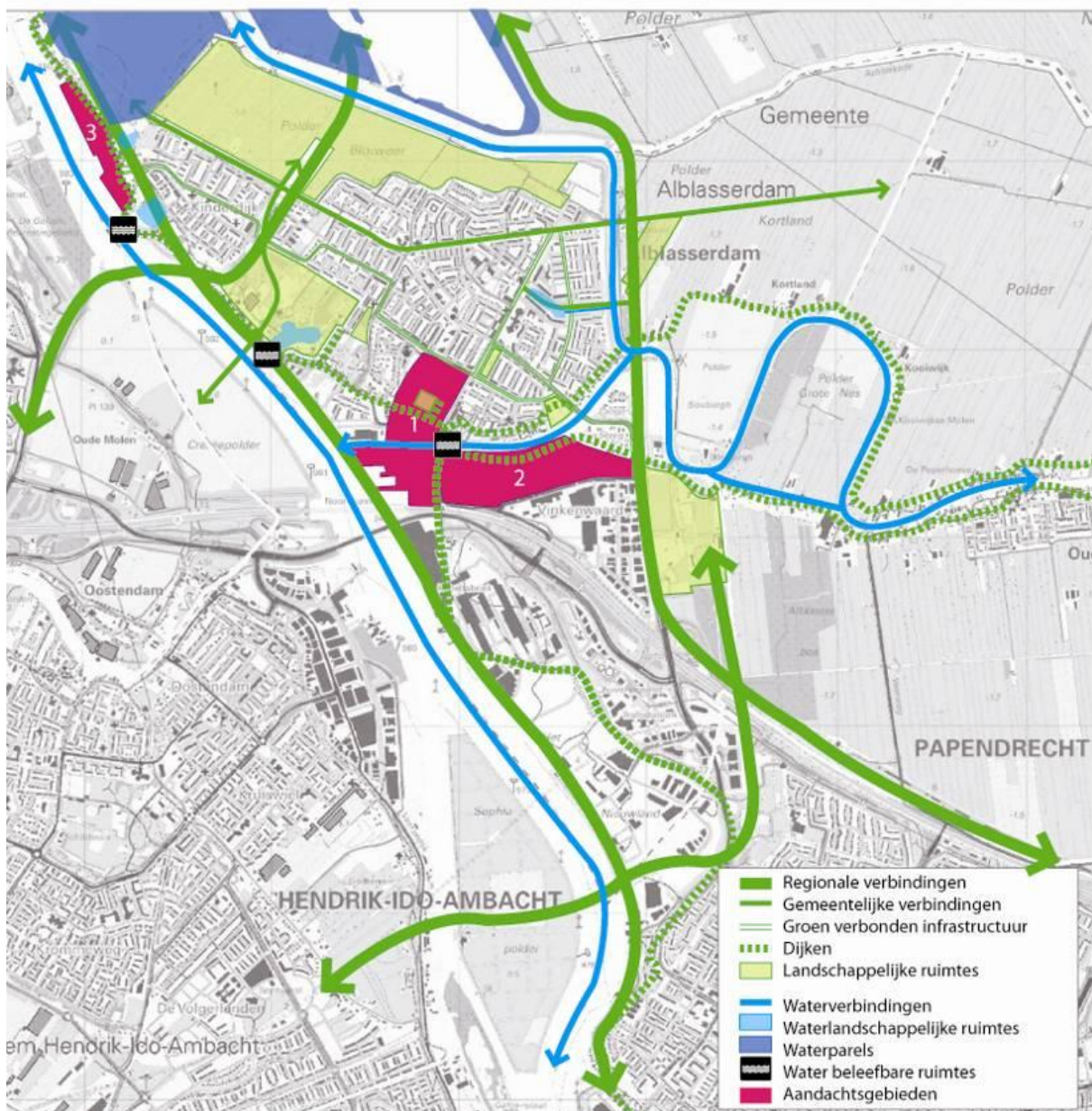
Op dit moment lopen binnen deze erfgoedlijn meerdere projecten door en langs elkaar heen. Er liggen veel kansen om het gebied toegankelijker, aantrekkelijker en bekender te maken. Vervoer over water is de centrale drager van deze ontwikkelingen. De provincie, de gemeenten Alblasterdam, Dordrecht en Molenwaard, de regio Drechtsteden, de Stichting Werelderfgoed Kinderdijk, Parkschap de Biesbosch, Waterbus, VVV Zuid-Holland Zuid en Dordrecht Marketing willen de regio gezamenlijk tot ontwikkeling brengen en daartoe een investeringsprogramma vormen.

De Stichting Schutsluis Alblasterdam is ervan overtuigd dat de herbouw van de schutsluis bij zal dragen aan zowel het verhaal van de erfgoedlijn Waterdriehoek in algemene zin, als de betere bereikbaarheid en benutting van het werelderfgoed Kinderdijk in specifieke zin. De aanpak van de schutsluis zal worden aangedragen voor de subsidieronde in het kader van het erfgoedlijnenbeleid voor de periode 2015-2015.

Gemeentelijk beleid: structuurvisie en centrumvisie

De verbinding met de rivier en het polderlandschap bepaalt in belangrijke mate de sfeer van Alblasterdam. Alblasterdam is een dorp met twee gezichten: er is het historische dijkdorp met een zekere robuustheid en stedelijkheid, met voorzieningen en maritieme bedrijvigheid. Aan de andere kant is er het polderdorp, kleinschalig en groen. De dijk fungeert hierin als zichtbare spil. Als één van de weinige dijkdorpen binnen de Drechtsteden heeft Alblasterdam nog steeds een herkenbaar historisch karakter. Ook wordt Alblasterdam geassocieerd met molens. De route naar Kinderdijk loopt via Alblasterdam, en het is een van de startpunten in de route van de Molentocht in de winter. Geen toeristische bestemming op zich, maar wel een dorp dat een transferiumfunctie kan hebben.

De gemeente Alblasterdam werkt aan een centrumvisie voor haar kern. Het college zet in op het beschikbaar houden van fysieke voorzieningen én het tot stand brengen van nieuwe ontwikkelingen, voornamelijk in en rond het centrum. De op te stellen integrale centrumvisie staat hierbij centraal. De aanpak van de schutsluis en de omliggende (verkeers)situatie heeft de potentie om een sleutelproject te worden in deze centrumvisie. Nu is het moment om de schutsluis in deze centrumvisie te borgen. In meerjarenprogramma heeft gemeente aangegeven te streven naar heropening van de sluis. In de structuurvisie Alblasterdam 2040 (vastgesteld in de gemeenteraad op 29 oktober 2013) is als bijlage 3 opgenomen een lijst van argumenten om de schutsluis te behouden.

Kaart uit de gemeentelijke structuurvisie 2014

De gemeente Alblasterdam en een private projectontwikkelaar werken aan de gebiedsontwikkeling Haven-Zuid. Het plan bevindt zich nog in de haalbaarheidsfase. Eerdere plannen voor een 'House of Holland' als toeristische bestemming gaan niet door, maar de ambitie is nog altijd om hier een transferium te realiseren met multimodale op- en overstapmogelijkheden over land en water. De Stichting Schutsluis Alblasterdam wil voorkomen dat deze plannen verder worden ontwikkeld en gerealiseerd op zo'n manier dat de sluis nooit meer open kan worden gesteld in de toekomst.

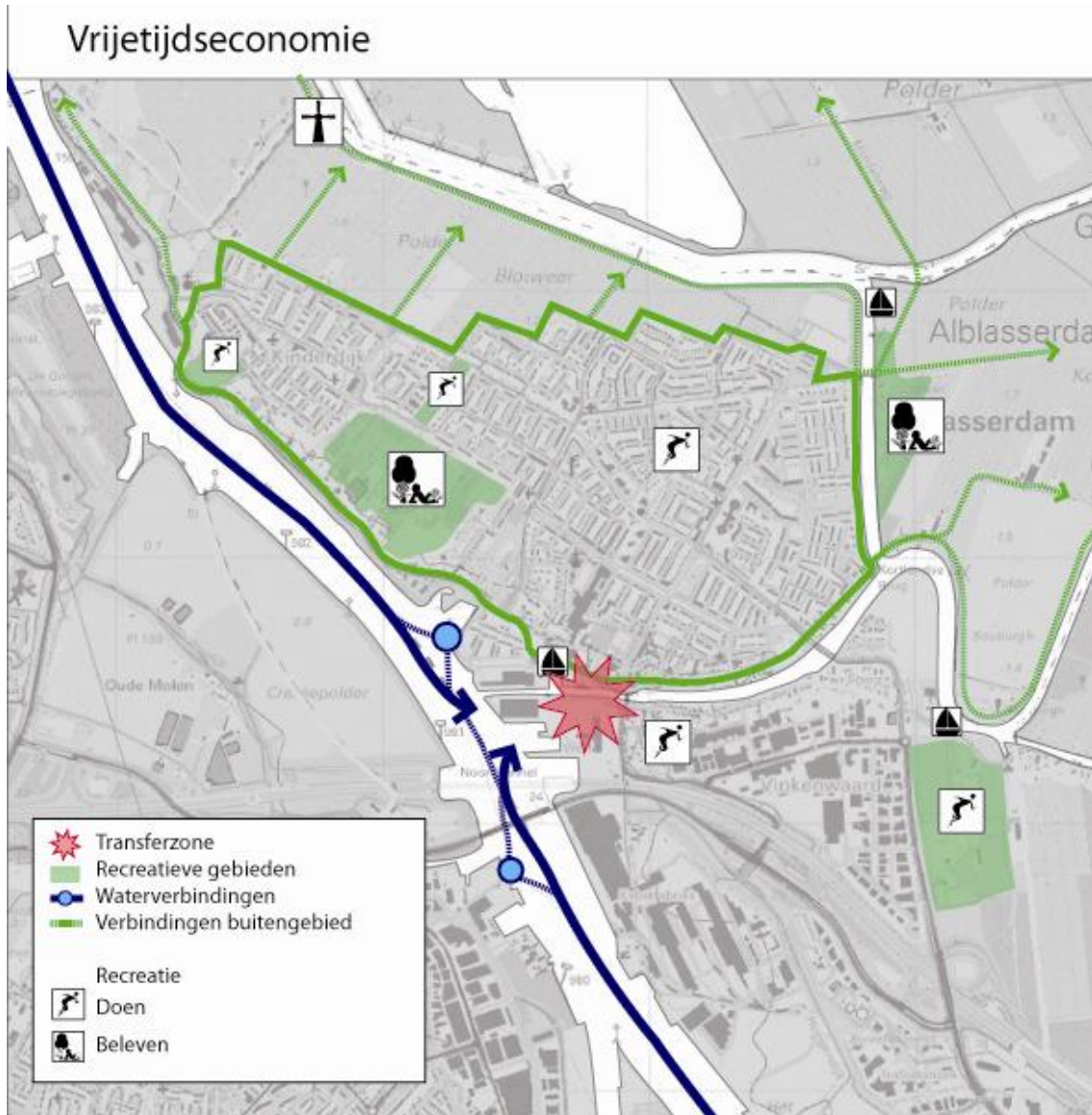
Beleid waterschap: droge voeten en schoon water

Het waterschap Rivierenland heeft eigen beleid, en voert daarnaast beleid en regelgeving uit die door andere overheden zijn opgesteld. Zowel Europees (onder andere Kaderrichtlijn water), nationaal (onder andere Nationaal Bestuursakkoord Water) als regionaal (onder andere peilbesluiten). Het beleidsplan van het waterschap gaat over het waterbeheer in het hele

rivierengebied en het omvat alle watertaken van het waterschap: waterkwantiteit, waterkwaliteit, waterkering en waterketen.

In het Waterbeheerplan 2010-2015 stelt het waterschap dat Nederland een waterland is. Schoon, mooi en veilig water is ons handelsmerk en onze deskundigheid. Het is ook de levensvoorwaarde voor mensen, dieren en planten. Water is ook nog eens een belangrijke bron van inkomsten. Een goed doordacht plan voor het waterbeheer is dus van groot belang.

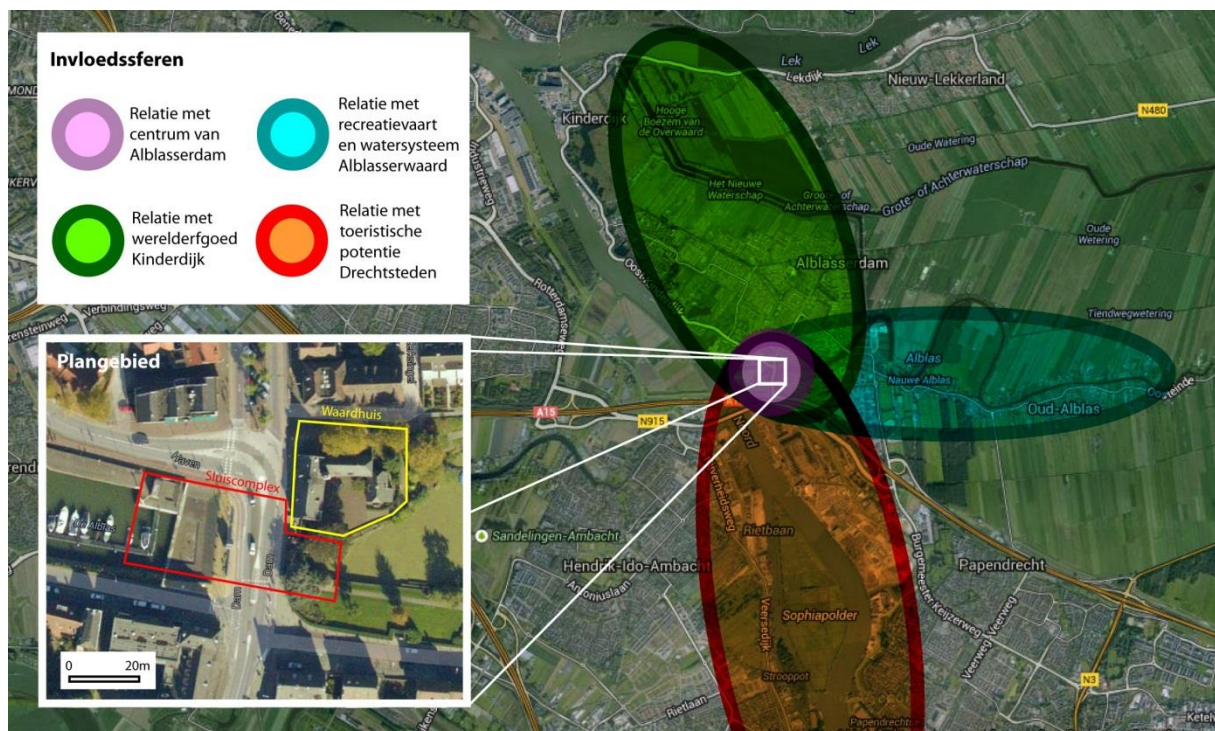

Kaart uit de gemeentelijke structuurvisie 2014

2.2. Projectdefinitie en scope

2.2.1 Plangebied

Het plangebied waarop het project van toepassing is, betreft het voormalige sluiscomplex onder en aan weerszijden van het huidige dijklichaam onder de Dam te Alblasserdam. Het plangebied is in onderstaande kaart rood gearceerd en heeft een oppervlakte van circa 80 meter bij circa 40 meter oftewel circa 3.200 m². Direct ten noorden van het voormalige sluiscomplex ligt het Waardhuis, dat ooit onlosmakelijk met de sluis verbonden was. De Stichting Schutsluis Alblasserdam beraamt zich nog op de mogelijkheden om het Waardhuis bij het project te betrekken. Voornamelijk maakt het Waardhuis geen deel uit van de scope.

Afbeelding XX: plangebied en invloedssferen (bron: Google Maps)

Zoals in bovenstaande afbeeldingen te zien is, vormt de schutsluis slechts een stip op de kaart. De invloedssfeer van de sluis is echter veel groter. Er bestaan relaties met beleidsambities, plannen en projecten in de wijde omgeving.

Succesvolle herbouw van de sluis zal een positieve invloed hebben op de beoogde versterking en herinrichting van het centrum van Alblasserdam, de ontwikkeling van het werelderfgoed Kinderdijk, diverse recreatieve vaarroutes, het ecosysteem in de Alblasserwaard en de versterking van de toeristische potentie van de regio Drechtsteden als geheel.

Deze andere ontwikkelingen waarmee herbouw van de sluis verbonden is, worden als 'elastiekjes' weergegeven in bovenstaande overzichtskaart.

2.2.2 Scope en ambitieniveau

Afhankelijk van de vrijheid die ons wordt gegund bij het realiseren van een werkende sluis, kunnen we het uiteindelijke projectresultaat verdelen in een drietal mogelijkheden c.q. ambitieniveaus: 'hoog', 'midden' en 'laag'.

Ambitieniveau 'laag'	Ambitieniveau 'midden'	Ambitieniveau 'hoog'
Onderhoud bestaande situatie, mogelijk verwijzingen naar voormalige sluis d.m.v. inrichting buitenruimte. Geen uitwisseling water.	Visuele restauratie, maar sluisdeuren worden niet in werking gesteld. Uitwisseling van water vindt plaats door middel van duiker onder Dam.	Werkende en doorvaarbare schutsluis, volledig in oude luister hersteld.

Hieronder zetten we de voor- en nadelen van alle drie deze ambitieniveaus uiteen.

Ambitieniveau 'hoog'

Onze eigenlijke ambitie is het realiseren van een werkende sluis die volledig in oude luister is hersteld. Een sluis met sluisdeuren waardoor scheepvaart in en uit kan varen en waardoor er uitwisseling van water plaats kan vinden.

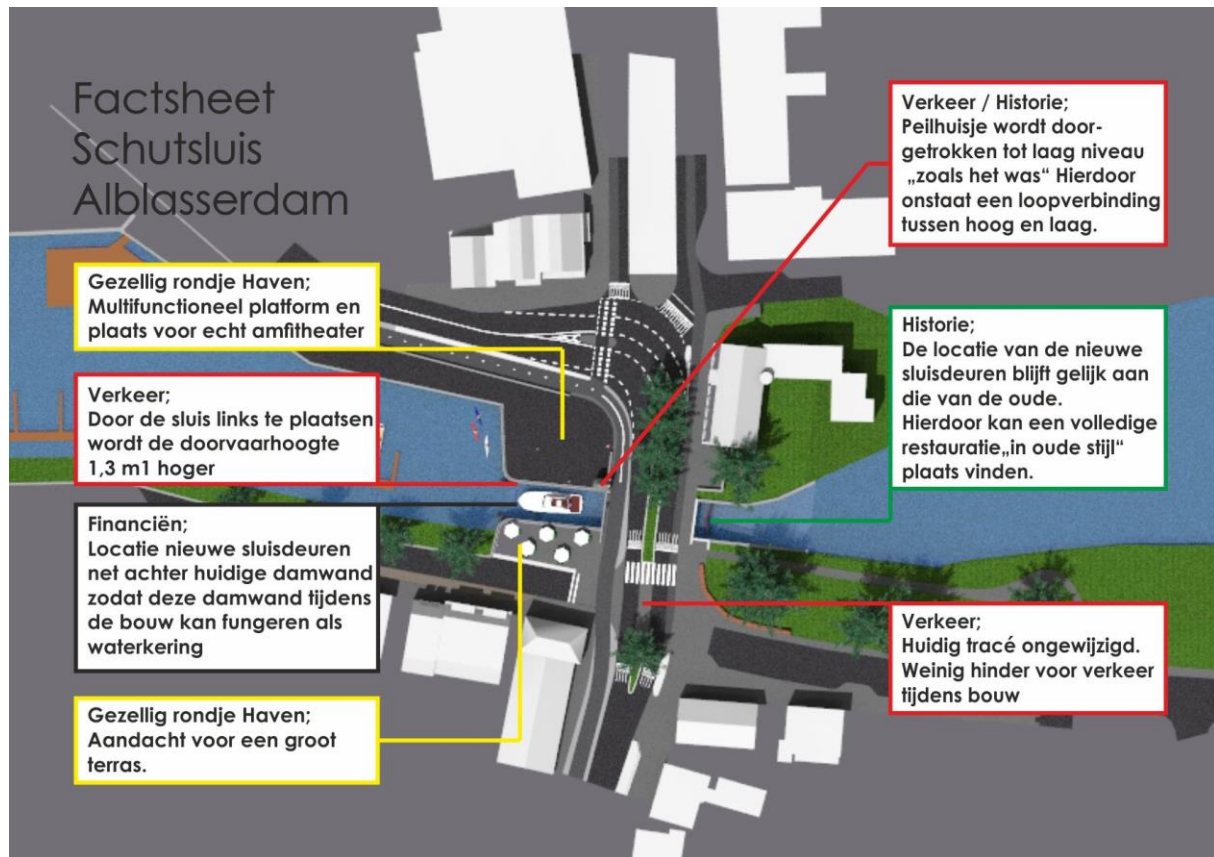
- Het in- en uit varen van schepen is essentieel voor de ontwikkeling van toerisme in de polder.
- Het in- en uit varen is essentieel voor het transport van bezoekers van de molens van Kinderdijk.
- Het in- en uit varen is essentieel voor de ontlasting van de toegangswegen en parkeerplaatsen van deze molens.
- Uitwisseling van water is essentieel voor het in stand houden van de biodiversiteit, waterkwaliteit en waterkwaliteit.

Om deze doelstellingen te kunnen verwezenlijken, zijn beweegbare sluisdeuren van essentieel belang. De sluis ligt echter in een primaire waterkering. Hierdoor is het noodzakelijk dat het Waterschap Rivierenland akkoord gaat met de te realiseren schutsluis. Het waterschap zal betrokken moeten worden bij de planvorming en de uitvoering van de herstelwerkzaamheden. Ook moeten er afspraken gemaakt worden met het waterschap over beheer en onderhoud van de sluis tijdens de exploitatiefase.

Het waterschap heeft in de zomer van 2014 de volgende voorwaarden gesteld aan medewerking;

1. De sluis wordt zo ontworpen en aangelegd dat wordt voldaan aan alle vigerende regelgeving op dit gebied. (Dit houdt onder andere in dat er twee sets hoogwaterdeuren komen en dat er voorzieningen worden aangebracht om kwel onder en/of langs de constructie te voorkomen.)
2. Alle hoogwatervoorzieningen moeten zelfstandig, geautomatiseerd werken en ook op afstand volg- en regelbaar zijn door het waterschap.
3. Het waterschap heeft geen belang bij de aanleg van de sluis, en betaald daarom niet mee aan het ontwerp of de aanleg.
4. Het (regulier en bijzonder) onderhoud van de sluis wordt niet door het waterschap betaald. Hiervoor moeten duidelijke afspraken gemaakt worden.
5. De sluis komt niet in het beheer van het waterschap. (Het waterschap draagt dus ook niet bij aan de beheerkosten.)

Voorwaarden 1 en 2 zijn puur technisch van aard, waaraan voldaan kan worden. De schetsontwerpen die in opdracht van de Stichting Schutsluis Alblasserdam zijn opgesteld, zijn uitgegaan van dubbele hoogwaterdeuren en de aansturing van de sluisdeuren is technisch in te stellen zoals het waterschap wil. Voorwaarden 3, 4 en 5 zijn financieel van aard. In het hoofdstuk financiën wordt hier aandacht aan besteed. Opgemerkt dient wel te worden dat indien het water achter de sluis een vaarweg wordt ook aan deze financiële voorwaarden voldaan kan worden.

Referentiebeeld ambitieniveau 'hoog'

Ambitieniveau 'midden'

Indien onverhoopt het hoogste ambitieniveau niet haalbaar blijkt te zijn, zijn er alternatieven denkbaar. In het ambitieniveau 'midden' wordt de sluis visueel zo veel mogelijk weer zichtbaar gemaakt, maar worden de bewegende sluisdeuren onder het wegdek niet in werking gesteld. Wel kan het water tot aan het scherm onder het wegdek lopen, waardoor het water optisch onder de weg door lijkt te lopen.

De sluis wordt weer 'zichtbaar' als entree van Alblasserdam. Door middel van een afsluitbare duiker of pijp kan er wel uitwisseling van water plaatsvinden, waardoor de ecologische waarden en waterkwaliteit in het doodlopende deel van de Alblas verbeterd worden. Direct ten oosten van de sluis kan een steiger aangebracht worden, waardoor een verbinding over water richting de Kinderdijk mogelijk wordt. Hierbij dient dan wel opgemerkt te worden dat er veel voetgangersverkeer zal ontstaan tussen het parkeerterrein c.q. transferium ter plaatse van het project Haven Zuid, en de vertreksteiger in de Alblas. Deze looproute kruist het drukke autoverkeer op de Helling en de Dam, wat tot problemen kan leiden.

Ambitieniveau 'laag'

Indien om welke reden dan ook het ambitieniveau 'midden' niet gehaald kan worden, dan blijft alleen de mogelijkheid over om onderhoud te plegen aan de bestaande situatie. De kademuur bij de Rabobank wordt hersteld en de oude sluisdeuren en mechanismen worden geconserveerd.

Hiermee wordt verval in de toekomst voorkomen en kan ook het nageslacht in bepaalde mate nog genieten van wat ooit eens was. Mogelijk kan in het kader van de Centrumvisie door middel van bestrating of andere inrichtingsvormen van de buitenruimte ter plaatse worden verwezen naar de sluis die hier ooit onder het wegdek heeft gelegen.

Het moge duidelijk zijn dat wij als Stichting Schutsluis Alblasserdam weinig tot geen meerwaarde zien in het laagste ambitieniveau. Weliswaar is er in dit geval sprake van een beperkte visuele verbetering en meer verwijzing naar de historie van deze plek; daarentegen wordt de enorme toeristische potentie op geen enkele wijze benut en wordt de onwenselijke situatie m.b.t flora en fauna, waterkwaliteit en de verkeersproblematiek op de dijk niet verbeterd. Het ambitieniveau 'laag' is naar onze mening alleen interessant of relevant in een tijdelijke situatie, vooruitlopend op een definitieve herbouw en herinrichting van de situatie ter plaatse.

2.3. Business case

Uit voorgaande paragrafen blijkt duidelijk dat de Stichting Schutsluis Alblasserdam zich hard maakt voor ambitieniveau 'hoog': volledige herbouw en openstelling van de schutsluis. De sluis vormt weliswaar slechts een klein stipje op de kaart, maar heeft een aanzienlijke invloedssfeer die reikt tot ver over de gemeentegrenzen. Ofschoon de kosten voor restauratie, beheer en onderhoud van de sluis aanzienlijk zullen zijn en de directe opbrengsten uit exploitatie minimaal zullen zijn, kunnen er diverse partijen (overheden en instanties, bedrijven en particulieren) worden aangewezen die concreet profijt zullen hebben bij een volledig herbouwde en opnieuw opengestelde sluis.

In deze paragraaf wil de Stichting Schutsluis Alblasserdam door middel van een globale business case aantonen dat de herbouw van de schutsluis diverse problemen oplost en dat de potentiële baten van het project vele malen groter zullen zijn dan de kosten.

2.3.1 Kosten

In dit onderdeel kunnen we onderscheid maken in de bouwkosten (directe kosten), aanvullende kosten (indirecte kosten), en de kosten voor beheer en onderhoud (exploitatiekosten).

Directe kosten

De bouwkosten zijn in 2012 geraamd op € 4,7 miljoen. De raming is uitgevoerd door studenten van de Hogeschool Rotterdam, onder supervisie van een adviseur van Royal Haskoning DHV, in opdracht van de Stichting Schutsluis Alblasserdam. Dit bedrag was gebaseerd op een ontwerp met de sluis op de oorspronkelijke locatie. Als gevolg van aanvullende eisen van het Waterschap Rivierenland (2 sets hoogwaterdeuren) zullen deze kosten toenemen; met hoeveel is op dit moment nog niet bekend.

Indirecte kosten

Onder 'indirecte kosten' beschouwen we de plankosten (voor onderzoek, ontwerp, ambtelijke apparaatskosten, externe advisering, projectmanagement, communicatie, aanbesteding e.d.). Veel wordt afhankelijk van de keuze om dit project op te nemen in (en deel uit te laten maken van) de

Centrumvisie die door de gemeente wordt opgesteld voor de kern van Alblasserdam. Lukt dit wel, dan maakt dit project deel uit van de ambtelijke en bestuurlijke projectorganisatie en zullen de plankosten tevens worden verdeeld. Blijft het project op zichzelf staan, dan moeten we rekening houden met aanzienlijke plankosten. Deze kunnen oplopen tot meerdere tonnen.

Exploitatielasten

Naast de investeringskosten moeten we ook rekening houden met de kosten die gemaakt zullen moeten worden voor beheer en onderhoud van de schutsluis. Een inschatting is moeilijk te maken, maar indicatief moet worden gedacht aan € 45.000 per jaar. Een en ander wordt sterk afhankelijk van welke partij de sluis straks in eigendom, beheer en/of onderhoud krijgt.

2.3.2 Baten

Ook de opbrengsten c.q. baten van de herbouwde sluis kunnen worden gesplitst in directe en indirecte opbrengsten.

Directe baten

De directe opbrengsten van de herbouwde sluis zullen in euro's gering zijn. Het betreft inkomsten voor parkeren en doorvaart. Het wordt interessanter als we andere economische dragers aan de sluis kunnen koppelen. Denk aan energiewinning (getijde, zon?) direct verbonden aan de sluis, of het toevoegen van functies: bootverhuur en/of de inzet van het Waardhuis.

Indirecte baten

Uitgaande van ambitieniveau 'hoog', zullen diverse partijen (overheden, instanties, bedrijven en particulieren) profijt hebben bij volledige herbouw en openstelling van de schutsluis.

Hieronder geven we een opsommen van de partijen die volgens onze huidige inzichten het meeste baat zullen hebben bij het project (globaal in afnemende volgorde van belang):

- **De gemeente Alblasserdam:** toename inkomsten uit toeristenbelasting, verbetering veiligheid kruising Dam/Haven, ontlasting verkeer over de dijken, toename haalbaarheid transferium Haven Zuid, stijging waarde onroerend goed langs de Alblas, sterkere positionering in de regio met een fraai en levendig centrum, mogelijkheden vervoer over water (bijvoorbeeld afvalinzameling).
- **Het werelderfgoed Kinderdijk:** toegenomen bereikbaarheid over water, mogelijkheid om compleet toeristisch-recreatief product te bieden.
- **Het waterschap Rivierenland:** sterke verbetering waterkwantiteit en -kwaliteit van de Alblas, meer mogelijkheden voor toepassing 'land naar water' (buffer- of bergingsfunctie Alblasserwaard in extreme omstandigheden).
- **De regio Drechtsteden:** verbetering vervoer over water, meer kansen toeristisch-recreatieve potentie Alblasserdam en Werelderfgoed Kinderdijk.
- **De provincie Zuid-Holland:** versterking Erfgoedlijn Waterdriehoek, verbetering vervoer over water, meer kansen voor behalen provinciale ambities Werelderfgoed Kinderdijk.
- **Watersportverenigingen:** toename mogelijkheden waterrecreatie, vaarroutes door en rond de Noord en de Alblasserwaard.
- **Lokale en regionale musea en toeristische trekpleisters:** deze kunnen straks ook over water bereikt worden, nieuwe kansen voor horeca en verblijfsrecreatie langs de vaarroutes, toename mogelijkheden voor regionale arrangementen.

- **Natuur- en milieuorganisaties:** verbetering waterkwaliteit, versterking ecosysteem (terugkeer bepaalde vis en diersoorten), mogelijke energiewinning door in- en uitstroom water
- **Lokaal en regionaal bedrijfsleven:** centrum van Alblasserdam wordt aantrekkelijker voor horeca, activiteiten in en rond de haven (synergievoordelen), kansen voor nieuwe vormen van vervoer over water, omzet en werkgelegenheid door werkzaamheden aan de sluis en de waterwegen.
- **Inwoners van Alblasserdam** (met name langs de Alblas, Graafstroom en Giessen): stijging waarde onroerend goed, aanzienlijke uitbreiding vaargebied en vaarmogelijkheden.

2.3.3 Financiering

Gezocht moet worden naar (co-)financiering door de partijen die het meeste baat blijken te hebben bij de herbouw van de schutsluis. Ook dient een verkenning te worden uitgevoerd naar mogelijke subsidievormen.

De EU beschikt over Structuurfondsen, waarmee meerjarenprogramma's voor regionale ontwikkeling worden ondersteund; de uitgaven zijn bestemd voor specifieke initiatieven en acties. Het betreft o.a.:

- het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), waarmee steun wordt gegeven aan
- projecten in het kader van de Europa 2020-doelstellingen. Ook is er geld beschikbaar voor innovatie en steun aan het midden- en kleinbedrijf. Ook stedelijke ontwikkeling valt onder het EFRO.
- het Europees Sociaal Fonds (ESF), waarmee steun wordt gegeven aan de bevordering van werkgelegenheid, onderwijs, opleiding en armoedebestrijding.
- het Cohesiefonds, waarmee de EU subsidies verleent aan trans-Europese vervoersnetwerken (wegen, spoorwegen, luchthavens e.d.) en aan milieuprojecten (bijv. energiebesparing).

Als het project wordt ondergebracht bij het centrumplan voor Alblasserdam en/of wordt ingebed in de provinciale Erfgoedlijn Waterdriehoek, ontstaan er mogelijk aanvullende subsidiestromen. Zo ook als er een duurzaamheidsopgave aan het project wordt gekoppeld, bijvoorbeeld gerelateerd aan de opwekking van energie.

2.3.4 Conclusies

We beseffen dat onderstaande inschattingen verreweg van compleet zijn, en zeer indicatief van aard. Het is wellicht nog wat te vroeg om een compleet overzicht te maken van alle belanghebbenden die mogelijke opbrengsten uit de sluis genereren. In dit kader is het behalen van doelstellingen op het gebied van milieu, fijnstof, de waterkwaliteit en –kwantiteit, en minder auto-/busbewegingen ook een positieve opbrengst. Bepaalde zaken laten zich nu eenmaal niet eenvoudig in geld uitdrukken.

Kortom: in deze vroege fase van de planvorming kunnen eenvoudigweg nog niet alle baten worden gemonetariseerd c.q. in geld worden uitgedrukt. Daarvoor ontbreken op dit moment nog de kennis en het budget. Het opstellen van een uitgewerkt businessplan met een sluitende business case wordt dan ook prioriteit nummer één voor het vervolgtraject.

Recreatie; We hopen dat dit in toekomst weer mogelijk zal zijn.

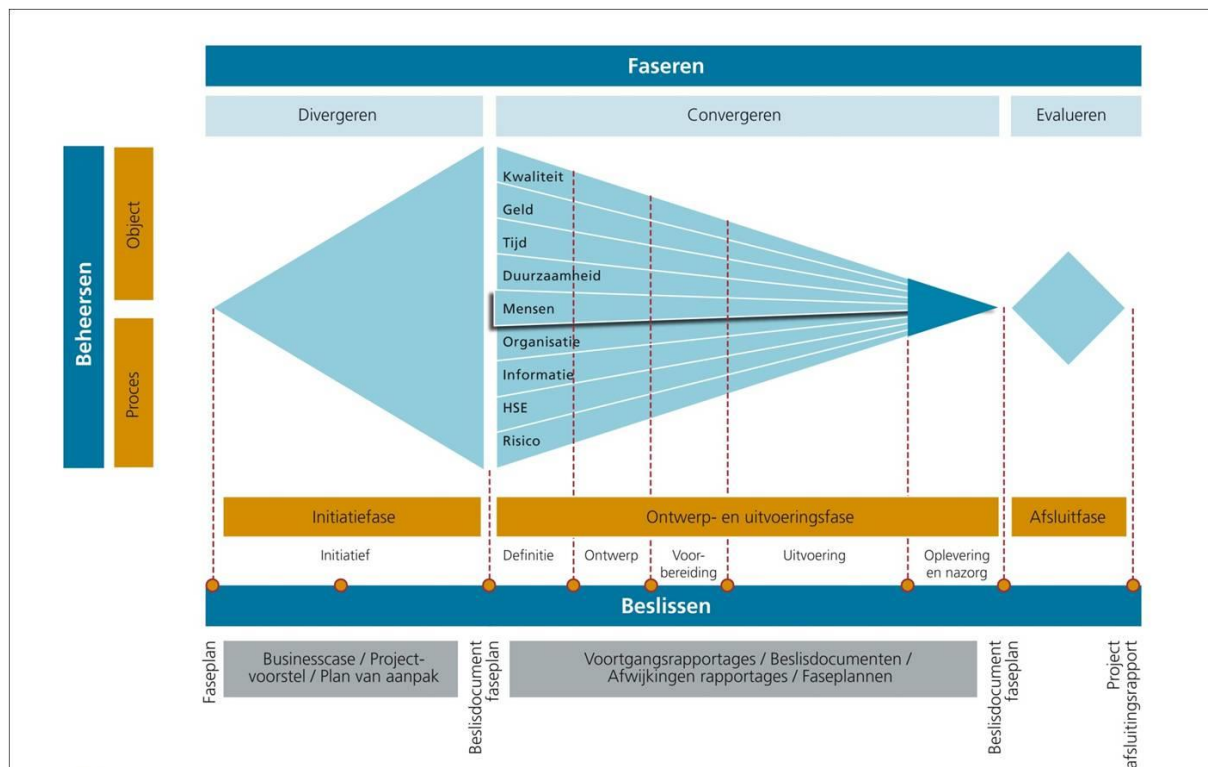

3. Projectstructuur en -beheersing

3.1. Inleiding

In onderstaand schema is te zien dat het planproces van ruimtelijke projecten kan worden onderverdeeld in drie kernfasen:

- Initiatiefase (opstarten van het project).
- Voorbereidings- en uitvoeringsfase.
- Afsluitingsfase (gestructureerd afsluiten van het project).

Fasering planproces (bron: ARCADIS)

Het project Schutsluis bevindt zich momenteel in de initiatiefase. Kenmerkend voor deze fase is de divergerende benadering van de vraagstelling. Bijvoorbeeld het verbreden van de vraagstelling, de vraag achter de vraag, onderzoek van varianten, relatie omgeving, strategische en haalbaarheidsstudies en dergelijke.

Pas nadat er feitelijk een project van is gemaakt (inclusief een concrete opdrachtgever, organisatie, budgetten, plannings en contractuele afspraken tussen betrokken partijen), kan het project de voorbereidings- en uitvoeringsfasen in. In die fasen is de convergerende benadering van de vraagstelling kenmerkend: in feite is dit niet anders dan het werken van grof naar fijn. Naarmate de tijd vordert, wordt toegewerkt naar het projectresultaat. Elke subfase wordt afgerond met besluitvorming voordat met de volgende fase wordt begonnen. Om het project te kunnen beheersen, moet worden gestuurd op de belangrijkste aspecten die betrekking hebben op het object, zoals kwaliteit, tijd en geld, als op het proces, zoals organisatie, informatie en risico's. Op deze beheersaspecten gaan we in de volgende paragrafen nader in.

3.2. Projectorganisatie

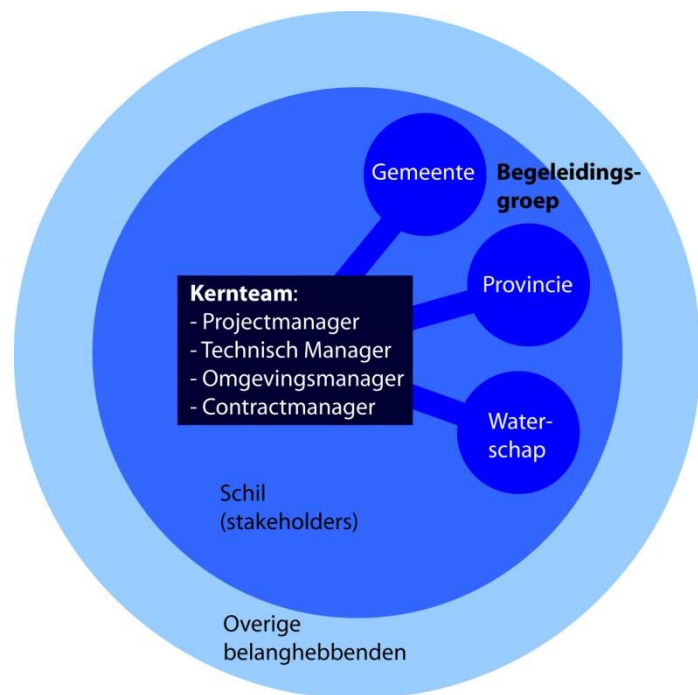
De initiatiefnemer van het project is de Stichting Schutsluis Alblasterdam, gevestigd aan de Plantageweg 138e, te 2951 VH Alblasterdam (KvK- nummer 58426272). De Stichting heeft als doel het verwerven van fondsen, het (doen) herbouwen en het bevorderen van de openstelling van de schutsluis te Alblasterdam, alsmede de instandhouding van het cultureel historisch erfgoed en functionerend historisch monument.

De Stichting is geen professionele partij; zij kan en wil niet risicodragend investeren of participeren in het project. Daarvoor heeft de Stichting noch de middelen, noch het mandaat. Doel is echter om zo spoedig mogelijk te komen tot een daadwerkelijke opdrachtgever en één of meerdere financiers, die de planvorming en uitvoering van project verder ter hand kunnen nemen.

Bij het omschrijven van de beoogde projectorganisatie maken we onderscheid in de volgende organen:

- Kernteam
- Begeleidingsgroep
- Schil (stakeholders)
- Overige belanghebbenden.

Hieronder gaan we nader in op deze vier onderdelen van de organisatie.

Kernteam

Ten behoeve van de voorbereiding en uitvoering van dit project hebben de leden van de Stichting zich georganiseerd in een kernteam bestaande uit de volgende rollen:

- **Overall projectmanager** (Arie den Boer): deze rolhouder is de 'trekker' en het 'gezicht' van het project; hij is het primaire aanspreekpunt voor de direct betrokkenen en direct belanghebbenden.
- **Technisch manager** (Marko Stout): deze rolhouder bewaakt de kwaliteit van de producten die worden opgesteld: voldoen ze aan de projectdefinitie en lossen ze de problemen voldoende op?
- **Omgevingsmanager** (Freek de Gier): deze rolhouder zorgt voor de benodigde toestemmingen en vergunningen, en onderhoudt de contacten met het bredere krachtenveld.
- **Contractmanager en manager projectbeheersing** (Arie van 't Zelfde en Arie den Boer): deze rolhouders zorgen ervoor dat afspraken op tijd en binnen de financiële kaders worden nagekomen.

De rollen van de kernteamleden sluiten aan bij de Integrale Projectmanagement Methode (IPM), die wordt gehanteerd door Rijkswaterstaat en diverse waterschappen bij projecten in de natte en droge

infrastructuur. Doel van deze onderverdeling in verschillende rollen is om elkaar continu scherp te houden op zowel de inhoud als de procesgang.

Enkele van de kernteamleden zijn in het dagelijks leven ook raadslid bij de gemeente Alblasserdam. Indien door het vervullen van voornoemde rollen (de schijn van) belangenverstrengeling ontstaat, dan zullen de kernteamleden hierover afspraken maken.

Begeleidingsgroep

Het kernteam zoekt bij de voorbereiding en uitvoering van het project ondersteuning en advies van de volgende drie partijen:

- **Gemeente Alblasserdam** (contactpersoon wethouder de heer A. Kraijo): periodiek overleg met als doel om gezamenlijk te onderzoeken in hoeverre het project kan worden ondergebracht in de scope van de integrale centrumvisie voor Alblasserdam.
  - Zo ja: afspraken maken en vastleggen over het gedeelde ambitieniveau, eventuele participatie door de stichting in de verdere planvorming, en dergelijke.
  - Zo nee: afspraken maken en vastleggen over ambtelijke ondersteuning vanuit de gemeente bij het verdere proces van planvorming, vergunningen en dergelijke.
- **Provincie Zuid-Holland** (contactpersoon mevrouw N. van den Heuvel, projectleider erfgoedlijn waterdriehoek): periodiek overleg over in de voorwaarden waaronder het project kan worden ingebracht in de eerstvolgende subsidieronde in het kader van het erfgoedlijnenbeleid.
- **Waterschap Rivierenland** (contactpersoon de heer K. Vonk): periodiek overleg over de voorwaarden waaronder het waterschap bereid is haar medewerking te verlenen aan de verdere planvorming en/of uitvoering van het project.

De periodieke overleggen met voornoemde drie partijen kunnen ook gelijktijdig plaatsvinden, dan wordt het echt een begeleidingsgroep.

Schil (stakeholders)

Het kernteam en de begeleidingsgroep worden omgeven door een 'schil' van stakeholders waarvan ingeschat dat zij baat hebben bij het project. Deze partijen worden gevraagd om ondersteuning en subsidies die bijdragen tot de herbouwen en het bevorderen van de openstelling van de schutsluis te Alblasserdam, alsmede de instandhouding van het cultureel historisch erfgoed en functionerend historisch monument.

Te denken valt aan de volgende partijen:

- Stichting wereld erfgoed Kinderdijk
- Erfgoedtafel waterdriehoek Drechtsteden
- Overlegorgaan waterrecreatie Alblasserwaard
- Gebiedsplatvorm Alblasserwaard en vijf herenlanden
- Toeristen informatiepunt Alblasserdam
- Vereniging Alblasserdamse hengelaars
- VVV regio Drechtsteden

Overige belanghebbenden

Tot slot is er een brede groep aan overige belanghebbenden die zowel de lusten als de lasten kunnen

gaan ondervinden van het project. Een krachtenveldanalyse is opgenomen in bijlage 1 van dit plan van aanpak.

3.3. Financiën

Eerste actie nu is een businessplan uit te werken, inclusief het uit (laten) voeren van een economische impactanalyse c.q. MKBA (Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse) om de baten van het project in beeld te brengen. En daarmee de partijen die baat hebben bij het project. Die partijen kunnen we vervolgens gaan benaderen voor een bijdrage aan het vervolg.

Voor deze werkzaamheden is een budget benodigd van circa 15.000 tot 30.000 euro.

3.4. Kwaliteit

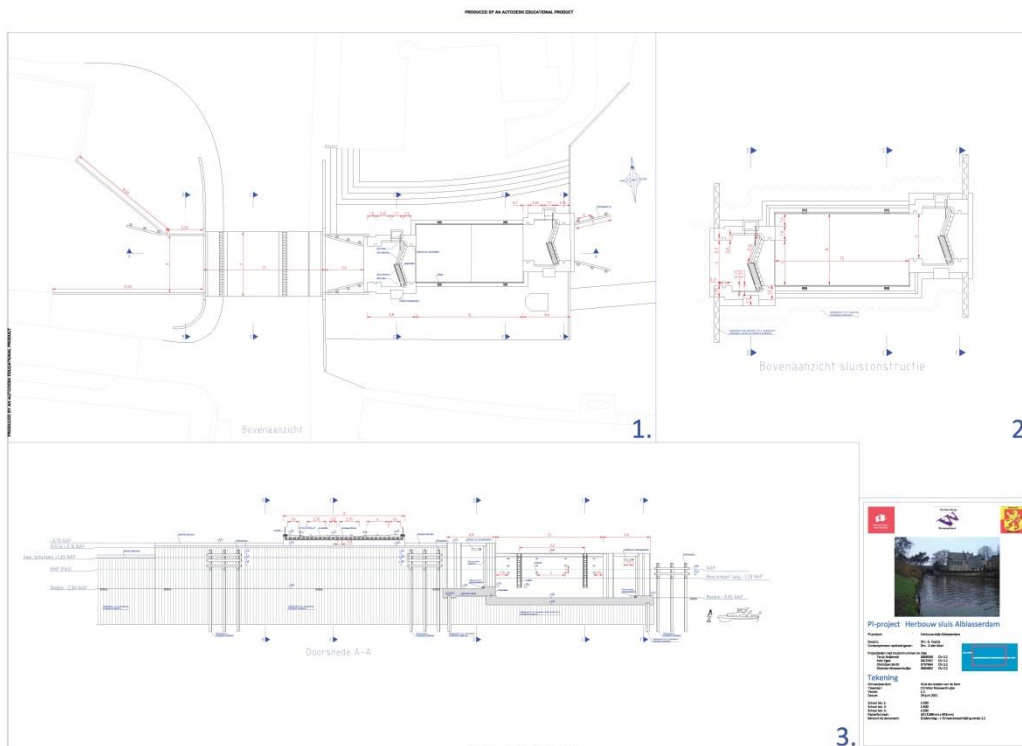
Technische realisatie

Door de studenten is een onderzoek verricht naar de technische realisatie van de sluis.

Realisatie blijkt haalbaar te zijn. Niet in het laatste geval omdat op deze plek immers een sluis gelegen heeft. Ook is onderzoek verricht naar de bruikbaarheid van de bestaande onderdelen van de oude sluis. Uit dit onderzoek is gebleken dat delen herbruikbaar zijn. Dit kan de bouwkosten drukken.

Onderzoek dient nog wel verricht te worden naar de mogelijkheden van prefab bouwen.

Door delen te prefabriceren kan de benodigde bouwtijd gedrukt worden en kan de belasting op het verkeer verkleind worden. Dat dit soort prefab bouwwerken geen fabeltje zijn bewijst de klus van Prorail met de Marstunnel en onderdoorgang Kostverloren in Zutphen.

Tekening nieuwe situatie door Hogeschool Rotterdam

3.5. Informatie

De verschillende belanghebbenden (die o.a. resulteren uit de krachtenveldanalyse), die bij het project zullen worden betrokken en/of over het project zullen worden geïnformeerd

Er is nauw overleg met Burgemeester en Wethouders van Alblasserdam , Gemeente Raad en het Ambtelijk apparaat. Via Erfgoedlijn Waterdriehoek wordt contact onderhouden met de provincie Zuid Holland, de partners van de Waterdriehoek en andere belanghebbenden. De nationale en Europese contacten gaan via diverse Ministeries en Politieke Partijen. (CDA, D66 en VVD)

Hiervoor is een communicatieplan afgesproken. De website www.schutsluis-alblasserdam.nl en andere "social media" zoals Facebook, LinkedIn en Twitter worden ingezet om belanghebbenden en geïnteresseerden op de hoogte te houden van de vorderingen. Via Dropbox worden op verzoek de documenten, de tekeningen, de foto's , etc. beschikbaar gesteld. Marko Stout heeft het beheer van de "social media" onder zich. (webmaster) Het bestuur van Schutsluis Alblasserdam vergadert aan de hand van een agenda 1x per maand en nodigt partijen uit, die voor een vergadering of vergaderpunt van belang zijn. Van de vergadering worden notulen gemaakt.

De meest essentiële belanghebbende partijen die uit de krachtenveldanalyse voortgekomen staan in de tabel

Wie	Akkoord geven	Advies geven	Op de hoogte zijn
<u>Kernteam</u> Bestuur SSA	X		
<u>Begeleidingsgroep</u> Arcadis, HSSN, HRO, TUD, Unesco-IHE en RCE	X	X	
<u>Schil (stakeholders)</u> KNHM, Gem. Alblasserdam, Waterdriehoek, WSRL		X	
<u>Overige belanghebbenden</u> Sport Visserij Nederland, Natuur en Vogelwacht, Watersportverenigingen, Tourrist-Info, Monstersche Sluis			X

3.6. Tijd

Eerste actie nu is een businessplan uit te werken, inclusief het uit (laten) voeren van een economische impactanalyse c.q. MKBA (Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse) om de baten van het project in beeld te brengen. En daarmee de partijen die baat hebben bij het project. Die partijen kunnen we vervolgens gaan benaderen voor een bijdrage aan het vervolg.

Om de vervolgfase te financieren zal het plan van aanpak worden aangeboden aan de gemeente aan te bieden na de Provinciale prijsuitreiking van de wedstrijd 'Kern met Pit' (KNHM) op 24 januari 2015.

Op 31 januari 2015 organiseert Randstad Waterbaan een symposium over de recreatievaart in het Provinciehuis Zuid Holland. De toegang tot de Alblasserwaard via de schutsluis in Alblasserdam is een van de onderwerpen.

Na de provinciale verkiezing en waterschapsverkiezing op 18 maart 2015 zal het plan van aanpak worden aangeboden aan de nieuwe gedeputeerde van de provincie (opvolger van Han Weber) en de dijkgraaf (opvolger van Roelof Bleker).

Voor het verdere proces van planvorming en uitvoering streven we naar inbedding in de Centrumvisie 2014-2018. De tijdlijn loopt dan ook parallel aan de planning en fasering van de Centrumvisie.

Afbeelding uit de gebiedsvisie Kinderdijk 2014

4. Conclusies: kansen en risico's

4.1. Samenvatting

Met de herbouw van de schutsluis wordt een eeuwen oude verbinding tussen het buitenwater (Noord) en het binnenwater (Alblas) hersteld. Hiermee zal niet alleen het watertoerisme (bezoek molens in Kinderdijk, boerderij Gijbeland, etc.) en de waterrecreatie (recreatievaart, zwemmen, etc) worden gestimuleerd. Het is ook een verbetering voor flora en fauna door de biologische verbinding tussen rivier en binnenwaard. Het is ook een opwaardering van het cultuur-historisch centrum van Alblasserdam dat in 1942 is opgebouwd in de stijl van de Delftse school met zijn sluis, het Waardhuis van de Nederwaard, het Wapen van Alblasserdam en het Vergulde Paard.

4.2. SWOT-analyse

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • Historie: herstel van de oude sluis op basis van de Delftse School. • Ruimtelijk: meer en beter gebruik van de openbare ruimte, meer dynamiek en reuring, amphitheater wordt in betere vorm teruggebracht • Verkeerskundig: geen belemmering voor aanleg rotonde, geen brug, geen opening • Economie: versterking transferiumfunctie met vervoer over water (multimodaliteit) • Waterkwaliteit en ecologie: toename biodiversiteit • Imago: verrijking voor het centrum en een verrijking voor de Alblasserwaard op het gebied van flora en fauna en waterbeheersing. 	<ul style="list-style-type: none"> • Financiële consequenties in een niet eenvoudige tijd: hoge kosten en directe opbrengsten/baten zijn vrijwel nihil. Indirecte baten (ecologie, economie, verkeer) zijn waarschijnlijk fors, maar kunnen we op dit moment nog niet moneteriseren. MKBA is noodzakelijk • Afhankelijk van de medewerking van vele instanties zoals waterschappen, Rijkswaterstaat, gemeente etc. • •
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Positieve bijdrage aan centrumbeeld Alblasserdam • Toeristisch vervoer over water (rondje Kinderdijk kan alleen tot stand komen als sluis wordt heropend). • Vervoer over water, grondstoffen / afval ook in te zetten voor gemeentelijke projecten, aanvoer wegenmateriaal. Vervoer naar baggerdepot per boot. • Grote positieve bijdrage aan het milieu. • Herbouw peilhuisje mogelijk op oorspronkelijke locatie. • Behoud en herbestemming waardhuis (bijvoorbeeld mede met faciliteiten: 	<ul style="list-style-type: none"> • Risico veiligheid door wateroverlast tijdens de bouw, geen medewerking van instanties als waterschap en Rijkswaterstaat. • Beperkte doorvaarthoogte Torenbrug, Kortlandsebrug en andere bruggen verderop richting Kinderdijk • Beperking capaciteit ligplaatsen westzijde •

<p>opbrengsten uit exploitatie kunnen tevens bijdragen aan haalbaarheid herbouw schutsluis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijke onderdoorgangen voor langzaam verkeer (voetgangers of fietsers) • Uitbreiding capaciteit ligplaatsen oostzijde (Alblas) • Stijging waarde onroerend goed huizen gelegen aan het water • Waterkwantiteit (berging): land voor water	
--	--

4.3. Het vervolg

De Stichting Schutsluis Alblasserdam is tot de conclusie gekomen dat de volgende drie partijen essentieel zijn bij het verder uitwerken van onze plannen voor de herbouw van de schutsluis:

- Provincie Zuid-Holland
- Gemeente Alblasserdam
- Waterschap Rivierenland

We zijn ervan overtuigd dat de baten van dit project de kosten ver overstijgen. Maar om deze verwachtingen te staven dient een economische effectenstudie te worden uitgevoerd. Samen met deze drie partijen.

In de openbare vergadering van de raad der gemeente Alblasserdam op 11 november 2014 is tijdens de behandeling van het Raadsvoorstel Programmabegroting 2015 en Meerjarenperspectief 2016-2018 het herbouwen van de schutsluis expliciet aan de orde is geweest. De Gemeenteraadsfractie Leefbaar Alblasserdam (Ugur Oflaz) gaf de aftrap, waarop door wethouder Kraijo positief is gereageerd.

Eerstvolgende actie is dus om het plan van aanpak aan de gemeente aan te bieden na de Provinciale prijsuitreiking van Kern met Pit op 24 januari 2015.

Op 31 januari 2015 organiseert Randstad Waterbaan een symposium over de recreatievaart in het Provinciehuis Zuid Holland. De toegang tot de Alblasserwaard via de schutsluis in Alblasserdam is een van de onderwerpen.

Na de provinciale verkiezing en waterschapsverkiezing op 18 maart 2015 zal het plan van aanpak worden aangeboden aan de gedeputeerde (opvolger van Han Weber) en de dijkgraaf (opvolger van Roelof Bleker).

